

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 87 0 Рс 011309 17 Рев 2
Бања Лука, 25.10.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Љ.В. из Б.В., Т., кога заступа Н.К., адвокат из Т., ..., против туженог ЗТЦ Б. В. а. д. Б.В, кога заступа С.М., адвокат из Д., ..., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у Добоју број 87 0 Рс 011309 16 Рсж 3 од 5.12.2016. године, на сједници одржаној 25.10.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Теслићу број 87 0 Рс 011309 15 Рс 2 од 29.9.2016. године поништена је одлука дисциплинске комисије туженог број 1898/1 /2011 од 18.10.2011. године и рјешење директора број 1898/2/2011 од 19.10.2011. године о престанку радног односа тужитељу. Слиједом тога тужени је обавезан да тужитељу исплати плате (шефа ресторана К.) у износу од 13.932,91 КМ, за период од 18.10.2011. године до 24.4.2013. године тако, да на износ од 6.969,91 КМ исплати затезну камату од 1.8.2012. године до 23.07.2013. године, а на преостали износ од 6.963,00 КМ од дана доспијећа сваког неплаћеног obroка до 23.7.2013 године, те да уплати порезе и доприносе јавним Фондовима РС у износима назначеним у ставу 4. изреке пресуде и да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 4.000,40 КМ са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 87 0 Рс 011309 16 Рсж 3 од 5.12.2016. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев одбије уз накнаду трошкова поступка или да се те пресуде укину и предмет врати на поновно суђење.

Тужитељ у одговору на ревизију туженог предлаже да се ревизија одбаци као недозвољена или одбије као неоснована уз накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од 375,00 КМ.

Ривија није основана.

Тужитељ у овој парници тражи, да се поништи као незаконита одлука туженог о дисциплинској мјери - отказу уговора о раду и рјешење о престанку радног односа и да му тужени исплати накнаду плате за период од 18.10.2011. до 24.4.2013. године и на досуђене накнаде, уплати доприносе и порезе надлежним Фондовима.

Расправљајући о овако постављеном тужбеном захтјеву првостепени суд је утврдио: да је тужитељ 30.1.2007. године распоређен код туженог на радно мјесто руководиоца угоститељства а 13.5.2011. године на радно мјесто шеф ресторана К.; да је рјешењем директора туженог од 30.6.2011. године покренут дисциплински поступак против тужитеља због „неизвршења обавеза из уговора о раду ... , а посебно: неизвршења контроле рада материјално задужених радника, па да је између осталог, због њихових пропуста на продајном мјесту З. након ванредног пописа на дан 29.6.2011. године утврђен мањак у износу од 49.639,10 КМ које повреде је тужени квалификовао тежим повредама радне обавезе из члана 98. став 2. тачка 11. Закона о раду ("Службени гласник Републике Српске", 55/07 – пречишћени текст, даље: ЗР) и повредом из члана 93. став 4. тачка 11. Правилника о раду; да је одлуком Дисциплинске комисије туженог број 1898/1/2011 од 18.10.2011. године тужитељу изречена дисциплинска мјера – престанак радног односа и да је рјешењем туженог број 1989/2/11 од 19.10.2011. године утврђен престанак радног односа тужитељу са 18.10.2011. године; да је финансијски вјештак М.Б. обрачунала неисплаћене накнаде плате за спорни период и неуплаћене порезе и доприносе у износима назначеним у изреци првостепене пресуде; да је тужитељу са даном 24.4.2013. године престао радни однос због остваривања права на пензију; да је правоснажном пресудом Округног суда у Добоју број 87 0 К 017881 16 Кж 2 од 9.8.2016. године (између осталих) и оптужени Ј.В. (овдје тужитељ) ослобођен од оптужбе за кривично дјело „несавјесно привредно пословање из члана 264. став 1. КЗ РС, које му је стављено на терет, чије биће представља радње због којих је против тужитеља вођен дисциплински поступак; и да је тужитељ тужбу у овој парници поднио 4.4.2012. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је оспорена одлука Дисциплинске комисије од 18.10.2011. године незаконита јер не садржи начин, мјесто и вријеме извршења, ни чињенични опис повреда радних обавеза које су тужитељу стављене на терет. Налазећи, да за дисциплинску одговорност није довољно постојање сумње о учињеној повреди, већ поуздано утврђење да је својим поступањем намјерно или блажим степеном кривице тужитељ те повреде и починио, те да тужени на коме је према одредби члана 128. ЗР терет доказивања, у дисциплинском поступку није доказао постојање разлога за отказ уговора о раду тужитељу, позивом на ову одредбу и одредбу члана 130. ЗР, тужбени захтјев је усвојио као у изреци првостепене пресуде.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда па је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду потврдио.

Како је у овој парници на припремном рочишту одржаном 26.2.2016. године, тужитељ означио вриједност спора у износу од 31.000,00 КМ, супротно наводима тужитеља из одговора на изјављену ревизију, сагласно одредби члана 237. став 2. Закона

о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), ревизија туженог је дозвољена.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Тежом повредом радних обавеза, због којих послодавац може једнострано раскинути уговор о раду са радником, сматра се и повреда из члана 98. став 2. тачка 11. тада важећег ЗР, дефинисана као „свако друго понашање радника којим се наноси штета интересима послодавца или из кога се основано може закључити да даљи рад радника код послодавца не би могућ“. На идентичан начин ова повреда је дефинисана и чланом 73. став 4. тачка 9. Правилника о раду, коју је тужени у побијаној одлуци дисциплинске комисије (очито) погрешно означио тачком 11. овог члана Правилника, што су нижестепени судови узели као један од разлога за основаност тужбеног захтјева, наводећи да се тужитељ терети за повреду радне обавезе која није прописана Правилником.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је одлуком туженог број 1550/2011 од 206.2011. године покренут дисциплински поступак, између осталог, и против тужитеља коме је стављена на терет тежа повреда радне обавезе из члана 98. став 2. тачка 11. ЗР и повреда из члана 73. став 4. тачка 11. (правилно: тачка 9), Правилника о раду туженог јер да, као непосредни руководиоца Радне јединице угоститељство и туризам даље: РЈ), није извршавао своје обавезе из уговора о раду, а посебно контролу рада материјално задужених радника РЈ, па да је и због његових пропуста на продајном мјесту 3. (Пицерија, шанк у хотелу С.) након извршеног ванредног пописа на дан 29.6.2011. године утврђен мањак у износу од 49.639,10 КМ.

С обзиром да је о формалној правној законитости побијане одлуке дисциплинске комисије овај ревизиони суд изразио схватање у свом ранијем (укидном) рјешењу број 87 0 Рс 011309 13 Рев од 3.6.2015. године у којем је (супротно наводима туженог да је том одлуком ријешен предмет спора), било ријечи само о формално правној страни законитости те одлуке (имајући у виду састав Дисциплинске комисије у вријеме вођења поступка против тужитеља и изрицања мјере и у вријеме израде писменог отправака одлуке), првостепени суд се беспотребно тим питањима бавио и у овој одлуци а другостепени суд је те разлоге прихватио, на што се с правом указује у ревизији.

По оцјени овог суда, нижестепени судови су правилно судили о материјално правној незаконитости те одлуке.

Наиме, суд у овој врсти спора испитује формално правну и материјално правну страну законитости одлуке која је предмет спора, при чему није везан квалификацијом повреде коју је одредио дисциплински орган, а везан је чињеничним описом радњи које представљају повреде радне обавезе. На законитост одлуке о изреченој дисциплинској мјери не утиче околност да учињена повреда радне обавезе није правилно квалификована, јер суд може другачије правно квалификовати повреду из истог чињеничног основа.

Суд се у дисциплинском спору бави испитивањем истинитости чињеница утврђених у дисциплинском поступку - које представљају чињенични опис повреде радних обавеза и питањем квалификације тих радњи, што представља правилну примјену материјалног права, што је од утицаја на законитост изречене дисциплинске мјере.

Промјенљиво на конкретан случај то значи, да се с обзиром да у опису радног мјеста руководиоца РЈ угоститељство и туризам (прописаном Правилником туженог о организацији и систематизацији радних мјеста) на које је тужитељ био распоређен у релевантном периоду, није прописана обавеза тужитеља да „врши контролу рада материјално задужених радника РЈ“, за што му је (између осталог) побијаном одлуком утврђена дисциплинска одговорност, те радње због којих је покренут дисциплински поступак против тужитеља се не могу окарактерисати пропустима у раду тужитеља, а тиме ни наведеном тежом повредом радне обавезе. Остале радње због којих је изречена дисциплинска мјера тужитељу, нису садржане у одлуци о покретању дисциплинског поступка, па му се сагласно начелу законитости (као уставном начелу и једном од начела за судску заштиту у грађанском спору), не може изрицати дисциплинска мјера и за оне радње (поступање или пропуштање) које нису обухваћене одлуком туженог о покретању дисциплинског поступка против тужитеља.

Наиме, према налазу финансијског вјештака један од узрока за причињени мањак, (који је настао у периоду 2006. до 2011. године) за који се и тужитељ на посредан начин терети, је непостојање механизма код туженог (у релевантном периоду) за контролу рада материјално задужених лица, којег тужени није имао све до новембра 2011. године (дакле, након утврђеног предметног мањка), што је потврдио свједок Ч.К. тадашњи извршни директор за угоститељство и туризам (надређени тужитељу). Услјед тих недостатка контрола пословања шанка до 31.10.2010. године је формално провођена а изостајала је суштинска контрола и детаљан попис залиха робе у приручном магацину и шанку - од стране Пописне и Централне комисије, који није вршен на основу прегледа и бројања затеченог стања роба, него се стање лагера претходно усаглашавало са рачуноводственом евиденцијом. Наведени недостатак „процедуре“ око материјално финансијског задужења, тужени током поступка и не приписује као пропуст тужитеља у његовом раду.

Из наведеног произлази, да је правилан закључак нижестепених судова да тужени није доказала постојање разлога за отказ уговора о раду тужитељу због тежих повреда радних обавеза, а на њему је, у смислу одредбе члана 128. ЗР, терет доказивања тих разлога.

Слиједом тога, правилно су нижестепени судови судили када су позивом на одредбу члана 130. ЗР тужитељу досудили накнаду неисплаћених плата за период од 18.10.2011. године до 24.4.2013. године (када је тужитељ остварио право на пензију) у укупном износу од 13.932,91 КМ са законском затезном каматом на износе и за периоде назначене у изреци првостепене пресуде и када су туженог обавезали да јавним Фондовима Републике Српске уплати порезе и доприносе за исти период, као у ставу 4. изреке те пресуде. Тужени се, не може са основом позивати да тужитељу не припада право на досуђену накнаду јер му је иста исплаћена у поступку извршења раније другостепене пресуде (од 24.6.2013. године, која је укинута рјешењем овог ревизионог суда од 3.6.2015. године), што може бити од значаја у евентуално покренутом извршном поступку за извршење побијане пресуде.

Како ревидент, осим уопштених навода да је другостепени суд починио повреду одредбе члана 231. ЗПП, у ревизији не указује које жалбене приговоре тај суд није оцијенио, ревизиони приговори у овом правцу нису од значаја за правилност побијане пресуде.

Истинити су наводи ревизије да је дисциплинска одговорност шира од кривичне одговорности, што значи да ослобађајућа кривична пресуда против тужитеља (за кривично дјело чије биће одговара радњама које су тужитељу у дисциплинском поступку стављене на терет) сама по себи не значи и ослобађање тужитеља од дисциплинске одговорности.

Међутим, нижестепени судови су ослобађајућу пресуду кривичног суда правилно оцијенили (појединачно и у повезаности са другим provedеним доказима), па како је терет доказивања дисциплинске одговорности (која се доказује на темељу „мање строгог“ терета доказивања од кривичне одговорности) на туженом (члан 128. ЗР), код чињенице да тужени (како је већ речено) provedеним доказима није доказао постојање разлога за отказ уговора о раду тужитељу, немају основа ревизиони приговори да је при оцјени наведене кривичне пресуде другостепени суд починио повреду одредбе члана 8. ЗПП.

С обзиром на разлоге садржане у овој пресуди, остали наводи ревизије нису од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према изложеном, другостепена пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији, а ни оних на које овај суд пази по службеној дужности (члан 241. став 1. ЗПП), због чега је примјеном одредбе члана 248. ЗПП ревизија туженог одбијена као неоснована.

С обзиром да се одговор тужитеља на ревизију туженог своди на образлагање разлога за недозвољеност ревизије, на понављање навода истакнутих током поступка и на указивање на одлуку Уставног суда Бих број АП-44/15, која (с обзиром на изражено схватање нижестепених судовоа о односу кривичне и дисциплинске одговорности) не доприноси другачијем пресуђењу, ова радња не представља правну радњу нужну за вођење ове парнице, због чега је одбијен захтјев тужитеља за накнаду трошкова састава одговора на ревизију у износу од од 375,00 КМ.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић